

Позиційний документ щодо надання Україні статусу кандидата на члени в ЄС

Алгоритм набуття статусу кандидата

- 1) Отримавши заповнений опитувальник, Європейська Комісія починає роботу над Висновком для представлення Європейській Раді;
- 2) Європейська Рада доручає Раді ЄС розглянути питання надання державі статусу кандидата;
- 3) Рада ЄС приймає рішення про можливість надання статусу кандидата;
- 4) **Європейська Рада підтверджує рішення Ради ЄС і надає статус кандидата.**

Аргументи для надання Україні статусу кандидата

Політичні переваги

- Рішення про надання статусу кандидата продемонструє віру лідерів всіх країн ЄС у перемогу України та їх відданість територіальній цілісності та суверенітету України;
- Посилення ролі ЄС як глобального гравця та зміцнення ЄС як спільноти, орієнтованої на цінності
- Сильний символізм рішення посиляє чіткий сигнал, що ЄС – це більше, ніж бюрократія
- Зміцнення світового порядку, заснованого на правилах
- Обмеження впливу Росії в регіоні
- Визнання євроінтеграційних реформ в Україні, які були підтримувані ЄС та сприяли досягненню Копенгагенським критеріям членства (демократичне урядування та ринкова економіка)

Безпекові переваги

- Зменшення геополітичної невизначеності
- Вища стабільність і передбачуваність регіону
- Посилення безпеки та оборони ЄС
- Кращі інструменти для гарантування "віддачі від інвестицій"

Економічні переваги

- Інвестиції ЄС у відновлення України захищені
- Посилення розвитку регіональних ланцюгів створення вартості
- Краща структура торгівлі України та ЄС
- Зелена трансформація України
- Нове підвищення конкуренції на ринку ЄС
- Україна є джерелом високоосвіченої та мотивованої робочої сили

Контраргументи на заперечення скептиків щодо вступу України до ЄС:

Чому Угоди про асоціацію (УА), яка передбачає, що Україна стане частиною єдиного ринку Союзу та прийняти приблизно 90% економічного та торговельного *acquis*, недостатньо для інтеграційних амбіцій України?

Тому що Угода про асоціацію не передбачає повної інтеграції з ЄС, а УА вже показала, що це не те саме, що спільний ринок. Очевидно, що ЄС має набагато більше переваг для країн-членів, які до нього приєднуються, інакше він не існував би. Приєднання до ЄС – це прагнення, за яке український народ гине з 2014 року. Підвести Україну зараз означатиме відродження надій Росії на відновлення сфер впливу та спричинить напруженість та двозначність у Європі, а дозволити Україні приєднатися – покладе цьому питанню край.

Як Україна може спромогтися приєднатися за скороченою процедурою (кілька років), якщо вона не спромоглася виконати Угоду про асоціацію за сім років?

З 2014 по 2021 рік Україна виконала 63% Угоди про асоціацію. Крім того, сторона ЄС у 2021 році дала загальну позитивну оцінку після всебічного огляду досягнення цілей за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Більше того, зараз Україна має чудові стимули. Проблеми – це також можливості для зростання та проривів. Після всіх втрат, які Україна зазнала через свій європейський вибір, вона працюватиме ще більше, щоб усі жертви не були марними. Швидка інтеграція до ЄС означатиме швидке відновлення, що відповідає інтересам України, тому український уряд зробить усе можливе для проведення всіх необхідних реформ.

Як ЄС може захистити свій ринок від напливу українських товарів?

ЄС уже зняв усі імпорتنі мита на українські товари. Це означає, що ринок ЄС уже розпочав адаптацію до очікуваного доступу українських товарів до ринку ЄС і, як очікується, повністю адаптується в середньостроковій перспективі. Отже, це не буде представляти такої проблеми з точки зору наявності спільного ринку.

Як забезпечити, щоб після вступу України до ЄС міграційної кризи не сталося?

Через триваючу війну росії проти України ЄС зазнав найбільшого припливу біженців у своїй історії. Приблизно 5,6 мільйонів українців були змушені покинути свою країну, рятуючись від жахів війни. Проте більше мільйона з них вже повернулися, і абсолютна більшість українців прагне повернутися в Україну після завершення бойових дій. Це свідчить про те, що величезної економічної міграції з України не відбудеться, оскільки більшість українців хочуть побудувати власну країну, а не просто отримати користь від якості життя в європейських країнах.

Як пояснити нашим громадянам, що 44-мільйонна країна приєднується до ЄС і що голос нашої власної країни в Союзі не буде розмитий?

Через принцип «одна країна – один голос», який застосовується і до ЄС. Кожна країна має рівні права впливати на рішення, голосувати за них і накладати на них вето. У Великобританії проживає 67 мільйонів людей. Ваш голос став більш чи менш розбавленим після виходу Великобританії?

Водночас, якщо говорити про механізми Європарламенту, так, голос України треба буде почути. Проте ЄС має низку механізмів, причому ЄП не єдиний з них, і ці механізми гарантують, що до кожної нації прислухаються та чують.

Як ЄС може без подальшої внутрішньої реформи та впорядкування процесів прийняття рішень поглинути таку велику країну таким чином, щоб спільне прийняття рішень не ускладнювалось?

Додавання ще однієї країни нічого не змінить. Великобританія є більшою країною, і ЄС не був більш чи менш дисфункціональним з нею чи без неї. Кожна країна має рівні права впливати на рішення, голосувати за них і накладати на них вето. ЄС має низку механізмів, і ці механізми гарантують, що кожну націю вислухають і почують. Додавання ще однієї країни може послужити поштовхом до швидшої інституційної реформи ЄС.

Як можна надати Україні статус кандидата, якщо не були чітко усунені сумніви щодо того, що вона ліквідувала корупцію, має незалежну судову систему та потужні демократичні інститути? Досі є олігархи з впливом на політичну еліту.

Незважаючи на повномасштабну російську агресію проти України, українські державні інституції продемонстрували стійкість і готовність діяти навіть у воєнний час. Усі останні

вибори в Україні були демократичними, і це підтверджують звіти таких міжнародних організацій, як ОБСЄ. Тому Україна відповідає основним копенгагенським політичним критеріям і прагне розвивати свою демократію за правилами ЄС.

Згідно з даними рейтингу TI, Україна має майже подібну оцінку в Індексі сприйняття корупції з іншими нинішніми кандидатами в ЄС. Україна - 32/100, Албанія 35/100, Сербія - 38, Туреччина - 38, Північна Македонія - 39, Чорногорія - 46. Але також члени ЄС мають проблеми з корупцією згідно з рейтингом: Хорватія - 47/100, Угорщина - 43, Словаччина - 52, Італія - 56 тощо.

Українське громадянське суспільство є дуже активним у боротьбі з корупцією, і з 2014 року Україна зробила низку кроків у цьому напрямку – створили спеціальні антикорупційні органи, такі як НАЗК, НАБУ, ВАКС. У 2021 році Україна прийняла необхідні законопроекти для початку перезавантаження судової системи.

У нас є домовленість в ЄС, що ми не будемо імпортувати в ЄС інші проблеми з членством інших країн. Чи має країна, яка не може повністю контролювати свою територію, приєднатися до ЄС?

Чи повинна третя країна мати можливість накласти вето на членство іншої країни в будь-яких політичних та економічних союзах? ЄС має вирішити, чи він розробляє правила чи приймає правила. Інакше Росія може атакувати будь-яку країну, яка бажає приєднатися, і таким чином унеможливити розвиток конструктивних відносин ЄС.

Більше того, Україна не єдина країна, яка має проблеми територіальної цілісності. Частина Естонії також окупована Росією, Кіпр має невизнану республіку в межах своїх міжнародно визнаних кордонів, а Хорватія мала територіальні суперечки з кількома своїми сусідами на момент переговорів. Що не завадило жодній з них вступити до ЄС.

Чому Україна має бути попереду країн-кандидатів Західних Балкан, які роками чекали на вступ до ЄС? Пріоритезація України може ще більше посилити нестабільність у регіоні Західних Балкан і спричинити справжній конфлікт.

Туреччина була визнана кандидатом у 1999 році, подала заявку на вступ до ЄЕС у 1987 році. З 1987 року 13 країн приєдналися, більшість із яких подали заявку на вступ пізніше. Кожна країна може приєднатися, коли виконає критерії, якщо країни Західних Балкан їх виконують – тоді ми впевнені, що вони приєднаються незабаром. Те ж саме стосується України. І все-таки серед усіх країн, які коли-небудь подали заявки на вступ до ЄС, Україна має найкращий шлях імплементації *acquis* ЄС відповідно до УА.

Чому ми маємо підтримувати спеціальний трек лише для України, а не для Молдови та Грузії, які також подали заявку на отримання статусу кандидата?

Тому що Україна платить найвищу ціну за свої прагнення, і найбільше потребує цього в геополітичному плані та для застосування євроінтеграційних реформ для свого відновлення після війни. Тим не менш, Молдова та Грузія можуть виконати свої частини реформ, необхідні для того, щоб приєднатися та також рухатися по шляху інтеграції. Більше того, Україна пішла цим шляхом найдалше з трьох, її УА є найамбітнішою з усіх трьох, а Україна виконала більше, ніж Молдова та Грузія, навіть враховуючи більший обсяг Угоди.